

Seijst

Uitgave van het Zeister Historisch Genootschap

2016-I

Landlust op de Lustwarande, dl.3
Muziekschool 75 jaar

Echt Gero!

Jaarverslag 2015

In Memoriam Janna Verbeek

Seijst

*Bulletin ter bevordering van de kennis
van de geschiedenis van Zeist*

ISSN 1383-2867

Verschijnt 4x per jaar.

Jaargang 46 nummer 1. Maart 2016.

Drukwerk: Drukkerij Gregorius, Utrecht.

REDACTIECOMMISSIE

H. Beudeker, E. de Jonge, D. van de Kamp, mw. Fl. de Vrijer en mw. M. Wage- naar redacteuren en J.P. van 't Sant, hoofdredacteur.

VORMGEVING

M. Slappendel

REDACTIEADRES

Postadres: Postbus 342, 3700 AH Zeist

E-mail: info@zhg.nl

BIJDRAGEN AUTEURS

Informatie over het aanleveren van kopij:
www.zhg.nl

LEDENADMINISTRATIE

Aanmeldingen van nieuwe donateurs en adreswijzigingen kunnen schriftelijk worden gemeld via Postbus 342, 3700 AH Zeist. Het kan ook via het e-mailadres: info@zhg.nl.

IBAN: NL95 INGB 0003 8403 83

WEBSITE

www.zhg.nl

Legaat of lijfrenteschenking:

ANBI-beschikking

nummer 55 537

Landlust op de Lustwarande, dl.3 3

Het laatste deel van de geschiedenis van de prachtige Villa Rozenhoeve. In bijna een eeuw verandert de villa van zomerhuis naar pension, dan naar school en ten slotte naar woonhuis. Daar tussendoor wordt het bestaan van de villa bedreigd door plannen voor de aanleg van een weg en een sneltram.

Muziekschool 75 jaar 8

De Zeister Muziekschool heeft een interessante (voor)geschiedenis. De oorsprong ligt bij de Utrechtse Muziekschool. O.a. de componist Hendrik Andriessen was daar directeur. Langzamerhand waren er zoveel Zeister leerlingen dat 'tante Annie' van Os hier klasjes begon, gesteund door 'freule Jo' van de Poll.

Echt Gero! 16

Een collectie stempels en matrijzen van de Gerofabriek werd aan het ZHG gedoneerd. Men zegt vaak dat iets van 'echt zilver' is. In dit artikel gaat het om stempels waarmee 'zilver' als echt Gero is gewaarmerkt. De titel is tevens variant op de pakkende reclametekst uit de jaren 30: 'Geef Gero!'

In memoriam 24

Eind vorig jaar overleed Janna Verbeek, oud-secretaresse van het ZHG.

Geschiedenis van de Villa Rozenhoeve en haar bewoners

Landlust op de Lustwarande

Deel 3 De roerige periode vanaf 1919

Luchtfoto 1937.
TOPOGRAFISCHE
ONDERGROND
©KADASTER ZWOLLE

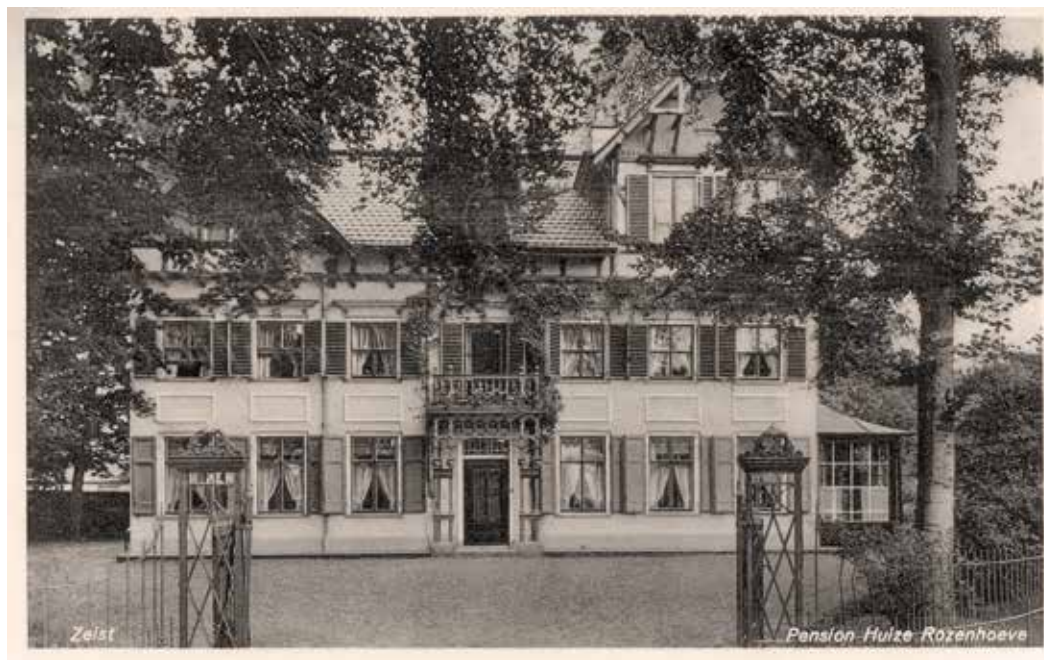
Pieter Veraart en Kees Kort

In het eerste artikel is het ontstaan van Villa Rozenhoeve in 1838 (*Seijst* 2011-II, p.47) belicht. Het artikel 2a beschrijft de ontwikkeling van de Rozenhoeve in de periode 1844-1872, als de adellijke Utrechtse familie Van Reede van Oudtshoorn de Rozenhoeve in haar bezit heeft (*Seijst* 2011-IV, p.108). In het artikel 2b geven we de ontwikkeling van de Rozenhoeve weer in de

periode 1888 - 1919, wanneer de vooraanstaande katholieke Amsterdamse familie Westervoudt de Rozenhoeve bewoont (*Seijst* 2012-IV, p.95). In dit artikel staat de periode vanaf 1919 centraal waarin de bestemming van de Rozenhoeve achtereenvolgens verandert van zomerhuis naar pension, dan naar een school en ten slotte naar woonhuis.

**Ansicht 'Pension
Huize Rozenhoeve',
uitgave Jan W. Kraal
(ca. 1934).**

COLLECTIE ZHG (NR. 903)

DE ROZENHOEVE VERBONDEN MET VILLA NUOVA EN OIRSCHOT

Met het overlijden van het echtpaar Westerwoudt komt een lange periode van bloei van de Rozenhoeve ten einde. In augustus 1919 wordt de buitenplaats door de erven Westerwoudt ter veiling aangeboden. Jonkheer Ernest de Pesters, directeur van bierbrouwerij Amstel, koopt de buitenplaats. De Pesters heeft op dat moment al Villa Nuova en het buiten Oirschot in bezit. Hij koopt de Rozenhoeve waarschijnlijk voor de grond. Dit blijkt ook uit het feit dat hij de villa niet gaat bewonen maar verhuren. Op de uitsnede van de luchtfoto uit 1937 is de situering van de buitenplaatsen goed te zien.

HUURDERS IN DE PERIODE 1919-1932

De eerste huurder nadat de Westerwoudts hun Zeister zomerverblijf definitief verlaten hadden werd de heer François Brandt met zijn vrouw en hun zes kinderen. François Brandt, ingenieur bij de Nederlandse Spoorwegen, was bevriend met de familie De Pesters.

Een aardige bijkomstigheid is dat François Brandt, samen met zijn mederoeier, Roelof Klein, de eerste Nederlander was die een gouden medaille won op de Olympische spelen, namelijk die van 1900 in Parijs.¹ Zo werd de allereerste Nederlandse Olympische medaille² dus door een latere inwoner uit Zeist gewonnen. De familie Brandt vertrok in 1925 uit de Rozenhoeve.

In 1926 trekt J.P. Haitsma Mulier met zijn vrouw en drie kinderen in de Rozenhoeve. Hij is rijksbetaalmeester. In dat jaar wijzigt ook het adres van de Rozenhoeve. Het huisnummer verandert van Kroostweg 16 in Kroostweg 48.

PENSION HUIZE ROZENHOEVE

In 1933 komt Jan Willem Roelof Coenen met zijn gezin de Rozenhoeve bewonen. Het is hoogstwaarschijnlijk dat hij degene is die er een pension in vestigt. Er is nagenoeg niets te vinden in de Zeister archieven over deze periode. Er zijn alleen een tweetal prentbriefkaarten met daarop in de rechter onderhoek het opschrift 'Pension Huize Rozenhoeve'. Omdat Coenen, voordat hij de

Rozenhoeve betrok, in Amersfoort een café-restaurant dreef³, lijkt het voor de hand te liggen dat hij zijn horecavaardigheden in de Rozenhoeve voortgezet heeft. Deze periode duurt echter maar tot november 1935 als het gezin weer terug naar Amersfoort verhuist.

DE ZEISTER VRIJE SCHOOL

In 1934 wordt de op antroposofische grondslag gegroundveste Nieuwe Veldheimschool opgericht door de arts Bernard Lievegoed en zijn vrouw Nel Schatborn. De school is tijdelijk gehuisvest in een van de woonhuizen op het terrein van Veldheim. De welgestelde antroposofische mevrouw Van Tienhoven uit Utrecht vond het van belang dat de nieuwe school een goede behuizing zou krijgen. Op aanraden van de antroposofen Pieter de Haan, uitgever en Han van Goudoever, dirigent van het Utrechts Symfonie Orkest is contact gelegd met de familie De Pesters. Dit contact leidde ertoe dat de Rozenhoeve in 1935 voor een zeer schappelijke huur voor dit doel verhuurd wordt. De school verhuist in 1936 naar de Rozenhoeve. In dat zelfde jaar kwamen er nieuwe statuten en wijzigde de naam in Zeister Vrije School, een van de eerste antroposofische scholen in Nederland⁴. De villa zal nu meer dan 50 jaar in de antroposofische invloedssfeer verkeren.

HET NEDERLANDS PEDAGOGISCH INSTITUUT VOOR HET BEDRIJFSLEVEN

Na het vertrek van de vrije school in 1956 trekt Bernard Lievegoed in de Rozenhoeve met het door hem opgerichte Nederlands Pedagogisch Instituut voor het Bedrijfsleven, kortweg het NPI. Het NPI is in 1954 opgericht en werd het levenswerk van Bernard Lievegoed. Door zijn oorspronkelijke visie op organisaties en hun ontwikkeling groeide het instituut snel uit tot een internationaal toonaangevend adviesbureau. De Rozenhoeve bood onderdak aan een twaalfstal NPI-medewerkers en bood in die periode plaats aan de nodige internationale conferenties, getuige gesprekken met oud medewerkers⁵.

AFSLUITING ANTROPOSOFISCHE PERIODE

Na het vertrek van het NPI in 1963 werd de Rozenhoeve een verblijf voor medewerkers van de antroposofische instellingen Zonnehuis en Veldheim.

In de zestiger jaren ontwikkelde de gemeente plannen voor de bouw van een nieuwe wijk, Zeist-West. Voor de uitvoering van dit plan kocht de gemeente grond van de familie De Pesters. Daarmee werd de gemeente Zeist de nieuwe eigenaar van Villa Rozenhoeve.

In die jaren ontwikkelde de gemeente ook plannen voor een weg die de Koppelweg met de Utrechtseweg zou verbinden. De geplande weg liep vlak langs de Rozenhoeve, die dan zou moeten worden afgebroken. De plannen voor de wegaanleg gingen uiteindelijk niet door, maar be-

Het eerste lerarenteam van de Zeister Vrije School poserend voor de Rozenhoeve (ca. 1935).

PRIVÉCOLLECTIE

PETER VAN LEEUWEN

**Voorzicht Zeister
Vrije School
(ongedateerd).**

COLLECTIE

VRIJE SCHOOL ZEIST

gin jaren tachtig ontstond een nieuwe bedreiging voor de Rozenhoeve. Nu zou een sneltram van Utrecht naar Zeist dwars door de Rozenhoeve gaan lopen. Ook deze plannen werden uiteindelijk afgeblazen.

**RENOVATIE EN EEN
NIEUW BEGIN VOOR
VILLA ROZENHOEVE**

Eind jaren tachtig is het bestemmingsplan Zeist-West ten uitvoer gebracht. Op de luchtfoto uit 1983 is te zien dat het landelijke karakter van de omgeving, nog te zien op de luchtfoto uit 1937, verdwenen is. De buitenplaats is grotendeels ontdaan van haar grond. Wat rest is een mooie statige villa.

Het is een van de weinige villa's in

de Zwitserse chaletstijl in Zeist. Dat is dan ook de reden dat de villa in de hoogste categorie op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst wordt. De gemeente zit echter wel met het bezit van de villa in haar maag. Verkoopogingen aan de antroposofische huurders lopen op niets uit. Het gebouw bevindt zich inmiddels in deplorabele staat. Sinds het vertrek van de Westerwoudts in 1919 is er geen serieus onderhoud geweest. Zowel De Pesters als de gemeente hebben decennia lang verzuimd grondig onderhoud te plegen.

In 1989 bereiken Jan Smulders, Jeltje Waagenaar, Karien Smits en Pieter Veraart overeenstemming met de gemeente en kopen de Rozenhoeve. De nieuwe eigenaren gaan met het

huis aan de slag. Een nieuwe transformatie van de Rozenhoeve. De buitenkant wijzigt niet, behalve dat veel rot houtwerk vervangen wordt en het op diverse plaatsen lekkende dak grondig aangepakt wordt. Ook binnen vindt een ingrijpende renovatie plaats. De indeling van kamers wordt waar nodig veranderd, er komen nieuwe keukens en badkamers in. Het huis wordt aangepast aan de eisen van de eind-20^e en begin-21^e eeuw.

In 2012 krijgt de Utrechtse tuinontwerpster Roos Broersen opdracht een passend nieuw tuinontwerp te maken in de oorspronkelijke Engelse landschapstijl, passend bij de tuinontwerpen van de Utrechtse Lustwarande.

De toekomst van Villa Rozenhoeve lijkt voorlopig verzekerd.

Noten

1. Zij roeiden in de twee met stuurman. Zie: 'Eerste Goud, Met dank aan een Frans stuurjochie van 33 kilo', *Volkscrant* (11 augustus 2004), p.16.
2. In feite kregen ze voor hun eerste plaats een bronzen beeldje; medailles werden pas voor het eerst op de Spelen van 1904 uitgereikt.
3. Utrechts Archief, toegangsnr. 4003 Kamer van koophandel Amersfoort: handelsregister; inventarisnr. 2.1.; dossiernr. 908 Coenen, J.W.R.
4. Interview september 1989 met mevr. Lievegoed op de Rozenhoeve. Bronbandopname aanwezig in Archief Rozenhoeve.
5. Film 'De Rozenhoeve spreekt' van Pieter Veraart en Kees Kort (2012), uitgegeven door het ZHG.

Bernard Lievegoed (ongedateerd).

COLLECTIE
FAMILIE LIEVEGOED

Luchtfoto 1983.

TOPOGRAFISCHE ONDER-
GROND ©KADASTER ZWOLLE

Hoe het muziekonderwijs naar Zeist kwam. De vroege geschiedenis van de Zeister Muziekschool.

Rozemarijn Smink

Hendrik Andriessen.

J.H. MOOLENIJZER, HENDRIK
ANDRIESSEN TACHTIG JAAR
(HAARLEM 1972)

VOORGESCHIEDENIS

Hoewel de Zeister Muziekschool officieel in 1938 werd opgericht, en dus ruim 75 jaar oud is, gaat daar een interessante geschiedenis aan vooraf. Deze begint ruim honderd jaar eerder, bij de oprichting van de landelijke Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst. Op de oprichtingsvergadering van deze Maatschappij, die plaatsvond op 19 en 20 april 1829, werden de belangrijkste doelstellingen van deze Maatschappij naar voren gebracht. Niet alleen wilden de oprichters van de Maatschappij composities aanmoedigen door bijvoorbeeld het uitreiken van prijzen, Nederlandse muziek uitgeven en verspreiden en het onderwijs in Toon- en Zangkunst stimuleren, ook wilden zij bijdragen aan het vermaak dat muziek de mens kan bren-

gen, door het houden van muziekfeesten en eigen uitvoeringen. Er zou ook een Utrechtse afdeling komen, die zich met name zou richten op de oprichting en instandhouding van een aantal zangverenigingen.

In 1862 werd de Amsterdammer Richard Hol (1825-1904) directeur van de Utrechtse Toonkunstafdeling. Hij kreeg ook de leiding over de 'Stadsconcerten', de studentenconcerten van het Toonkunstkoor. Deze concerten vonden zes keer per jaar plaats en Hol zorgde ervoor dat deze concerten het hoogtepunt van het muziekseizoen zouden worden. Hij wist de beste solisten te verkrijgen en zorgde er tevens voor dat de kwaliteit van het orkest dusdanig goed was, dat zelfs Johannes Brahms (1833-1897) als gastdirigent zijn gloednieuwe symfonieën door dit orkest liet introduceren. Daar-

naast wist Richard Hol, gezegend met een aangeboren gave tot het onderrichten van muziekonderwijs, de ingeslapen Utrechtse muzikinstellingen nieuw leven in te blazen. Reorganisator Richard Hol richtte zijn bijzondere aandacht op het muzikaal onderwijs, met als gevolg dat de Toonkunstafdeling zich vanaf 1 december 1875, met een nieuw aangesteld bestuur, zou storten op 'het goed en geregeld klassikaal muziekonderwijs'. Het Utrechts muziekonderwijs kwam vanaf dat moment echt goed van de grond.

Door een ernstige ziekte kon Richard Hol zich vanaf 1896 zich niet meer met de muziekschool bezighouden. Organist, componist, dirigent en muziekpedagoog Johan Wagenaar (1862-1941) werd vanaf dat jaar waarnemend directeur en in 1904 kreeg hij de officiële titel van

directeur. In december 1915 werd onder zijn leiding het veertigjarig bestaan van de Toonkunst Muziekschool gevierd. In die veertig jaren waren er 73 diploma's uitgereikt aan pianisten, 8 diploma's aan violisten, 2 diploma's voor organisten, 30 diploma's voor zang en 1 diploma voor 'theorie en compositie met lof' (een diploma dat maar eenmaal eerder was uitgereikt door de Maatschappij!). Een geweldig resultaat, dat enkel leek toe te nemen gezien 'het feit, dat het aantal gediplomeerden van de laatste 15 jaar, dat van de eerste 25 jaar overtreft: de verhouding is 51 en 63'. Anders dan Richard Hol richtte Wagenaar zich op de leerlingen die moeite hadden met meekomen en besteedde hij graag extra aandacht aan 'het bescheiden talent'. Zijn gave om het talent van zijn leerlingen op te sporen en tot grote resultaten te begeleiden, zal zeker hebben bijgedragen aan bovenstaande positieve resultaten. Toen Johan Wagenaar in 1919 directeur werd van het Koninklijk Conservatorium te Den Haag nam hij afscheid van de Toonkunst Muziekschool. Hij werd opgevolgd door componist en musicoloog Anton Averkamp (1861-1934). Averkamp had weliswaar veel in zijn muzikale mars, maar zijn directeurschap tekende zich voornamelijk door een ietwat strenge en conservatieve houding jegens de muzikale activiteiten van de muziekschool. Het resultaat van deze terughoudendheid was dat hij in zijn analyse- en muziekgeschiedenislessen zelden tot nooit

met vernieuwende feiten op de propen kwam. In 1933 trad Averkamp wegens problemen met zijn gezichtsvermogen af. Zijn opvolger Jan van Gilse (1881-1944) probeerde uit alle macht de ondergang van de muziekschool een halt toe te roepen. Maar Van Gilse had de tijd niet mee. De economische crisis van de jaren dertig van de vorige eeuw had ook haar weerslag op het ledenaantal van de muziekschool. Ondanks de vooruitstrevende plannen en het niet aftappende enthousiasme waarmee Van Gilse de school van de ondergang probeerde te redden, werden een gebrek aan geld en interesse vanuit de gemeente en het bestuur zijn goede intenties fataal. In 1937 legde hij het directeurschap neer.

De directie van de Toonkunst Muziekschool ging naarstig op zoek naar een opvolger van Jan van Gilse. Dit zou, gezien de crisis en de daarmee gepaard gaande teruglopende staat van de muziekschool nog niet meevallen. Toch weerhield dat de bestuursleden er niet van om aan te kloppen bij de toen al zeer bekende en geliefde componist en organist Hendrik Andriessen (1892-1981).

HENDRIK ANDRIESEN

Hendrik Andriessen werd geboren in Haarlem, waar zijn vader, Nicolaas Hendrik Andriessen (kortweg: Nico), organist en (koor)dirigent van de Sint-Jozefkerk was. Hoewel dit een eervolle baan was, bleek de beloning niet groot genoeg om het gezin van te onderhouden. Om wat bij te verdienen gaf hij daarom ook

muzikaal onderwijs. Daarnaast leidde hij een aantal andere koren, waarvoor hij eveneens componeerde.

Hoewel de jonge Hendrik werd geacht de u.l.o.¹ zo snel mogelijk te voltooien om vervolgens geld te verdienen om het grote gezin te kunnen onderhouden, bleek muziek een veel grotere aantrekkingskracht op hem te hebben dan de schoolbanken. Toch kwam ook voor hem de dag dat hij een baan moest gaan zoeken. Wie denkt dat Hendrik Andriessen als vanzelfsprekend in de voetsporen zou treden van zijn vader en zijn vijf jaar oudere broer Willem (die al op jonge leeftijd een vermaard pianist bleek te zijn en kort daarvoor met vlag en wimpel de opleiding aan het Amsterdams Conservatorium had afgerond) heeft het mis. Wellicht onzeker geworden door zijn succesvolle oudere broer, besloot Hendrik het over een andere boeg te gooien. J.H. Moolenijzer vat deze korte historie mooi samen in een gedenkboek ter ere van Hendrik Andriessens tachtigste verjaardag:

“Toen Hendrik zestien jaar oud was, werd besloten dat hij in de journalistiek zou gaan. [...] De kleine Hen kon zo aardig opstellen maken, dus trad hij in dienst bij [...] de Nieuwe Haarlemsche Courant. Hij bleef piano en orgel studeren, maar deed toch braaf zijn best om de Haarlemmers van nieuws te voorzien... totdat hij op een dag een stuk papier pakte en daarop schreef: “*de la musique, avant toute chose*”. Hij trok zijn

jas aan en ging naar huis, het wereldnieuws [op dat moment: het zinken van de Titanic, op 14 april 1912] kon hem geen lor schelen; liever kroop hij op de orgelbank van zijn vader om alleen te zijn in een wereld waar hij werkelijk van hield en waarin nog zoveel echt nieuws te ontdekken viel.’

En zo geschiedde. Hoewel Hendrik zich nog tot in de jaren zeventig van de vorige eeuw zijdelings bezig zou houden met het journalistieke beroep, in de vorm van artikeltjes, publicaties en recensies, was duidelijk dat zijn droombaan toch echt in de muziek moest worden gezocht. Het ontbrak Hendrik echter nog aan een muzikale vakopleiding. In 1914 schreef hij zich daarom in aan het conservatorium in Amsterdam voor het hoofdvak compositie. Hendrik rondde zijn opleiding in juni 1916 af. Men zou logischerwijs kunnen vermoeden dat Hendrik zijn eindexamen wel *cum laude* zou hebben afgerond, maar een blik op zijn eindexamenlijst laat anders zien. Voor ‘fantaseëren op gegeven thema’ kreeg hij anderhalf van de vier te verkrijgen punten, ‘niet geheel voldoende’ dus. Voor ‘partituur lezen’ kreeg Hendrik zelfs een onvoldoende, slechts één van de vier punten.

In 1937 klopte de directie van de Toonkunst Muziekschool met de moed der wanhoop aan bij Hendrik Andriessen, in de hoop dat hij hun geliefde muziekschool van de onder-

gang kon redden. Ze hadden hem niet veel te bieden: een mager jaarsalaris van zeshonderd gulden, een weinig florerende muziekschool en slechts acht conservatoriumleerlingen die Andriessen onder zijn hoede kreeg. In geval van acceptatie werd hij eveneens conservatoriumdirecteur. Het laat zich raden: ondanks deze matige omstandigheden accepteerde Hendrik Andriessen het aanbod.

Net als Wagenaar onderscheide Andriessen zich door een groot pedagogisch talent en een niet-aflatend enthousiasme om zijn leerlingen te onderwijzen in de muzikale wereld. Niet alleen werd er veel muziek gemaakt, er werd ook veel over muziek gesproken. Zowel het conservatorium als de muziekschool maakte vanaf de aanstelling van Hendrik Andriessen als directeur een grote sprong voorwaarts. Op deze positieve ontwikkeling werd later teruggeblikt:

‘Op maandag 20 december 1937 werd door de heer H. Andriessen, directeur van de muziekschool en het conservatorium van Toonkunst te Utrecht, in hotel Figi te Zeist een causerie gehouden over het onderwerp: “Muziek als bron van geluk”. In dit betoog kwam vooral de noodzaak van muzikale vorming (in spelvorm) naar voren. Deze vorm van onderwijs noemde de heer Andriessen onmisbaar. Het kind leeft - aldus de heer Andriessen - voor een heel groot deel in zijn fantasie. Dit blijkt o.a. uit zijn

spelletjes, waarbij simpele voorwerpen de meest uiteenlopende zaken kunnen voorstellen. De muzikale opvoeding moet er vooral van uitgaan dat de fantasie van het kind zoveel mogelijk ongerept blijft. Vervolgens stelde de heer Andriessen in zijn betoog nogmaals duidelijk vast dat algemene muzikale vorming onontbeerlijk is als voorbereiding voor het instrumentale onderwijs. Hij ziet als ideaal het a.m.v. [algemene muzikale vorming] te beginnen op 6 à 7 jarige leeftijd. De cursus zou drie jaar moeten duren. Aan mej. A. van Os werd verzocht in Zeist de eerste stappen in deze richting te ondernemen. De heer Andriessen besloot zijn betoog met de volgende woorden: “Het doel is niet het maken van grote beroemdheden, maar het ontsluiten van de onuitputtelijke bron van geluk welke de muziek schenkt.”’.

ANNIE VAN OS

Annie van Os (1895-1995) is onmisbaar in het verhaal over de totstandkoming van het Zeister muziekonderwijs. Het is opvallend te noemen dat er over haar maar weinig te vinden is in de bestaande literatuur. In de archieven van het Nederlands Muziek Instituut en het Zeister Gemeentearchief heeft zij echter de nodige sporen nagelaten. Met behulp van de daar gevonden informatie en dankzij de herinneringen van Caecilia Andriessen is het toch mogelijk gebleken deze voor de muziekschool zo belangrijke vrouw de welver-

Het Toonkunstkoor te Zeist (1933), met o.a. Annie van Os en jvr. J.M.E. van de Poll.

BRON: [HTTP://WWW.TOONKUNSTKOORZEIST.NL/PAGE/HISTORIE-1](http://www.toonkunstkoorzeist.nl/page/historie-1)

Advertentie voor de lessen van Annie van Os in de Zeister Courant (8-1-1938).

TEKSTBANK VAN HET GEHEUGEN VAN ZEIST

MUZIEKSCHOOL v. d. MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TOONKUNST
 Afdeling- Utrecht en Omstreken, Mgr. v. d. Weteringstr. 13a
 Telef. 14247

Modern solfège- en elementair Muziekonderwijs

Klasjes onder leiding van **Mej. ANNIE VAN OS.**
 Aanvang der lessen te ZEIST 7 JANUARI.
 Spreekuur: MAANDAG 3½-4 uur en na afspraak.
 Prins Hendriklaan 20, ZEIST, Telefoon 2862.

diende plek te geven die haar binnen deze geschiedenis toekomt. Caecilia is de jongste dochter van Hendrik en zijn vrouw Tine Anschutz. Zij werd geboren in 1931 en heeft de oprichting van de Zeister Muziekschool van dichtbij meegemaakt. Niet alleen omdat haar vader zich er in die jaren intensief mee bezig hield maar ook omdat Annie van Os een goede vriendin van de familie was.

Hoewel we tot nu toe voornamelijk over Utrecht hebben gesproken, is het niet onbelangrijk om te vermelden dat er ook in Zeist een Toon-

kunstaffdeling is opgericht. Deze afdeling vindt haar oorsprong in 1871, wanneer de vooraanstaande heren C.B. Labouchere (1817-1897) en jhr. F.H. van de Poll (1823-1909) in de Weekbode voor Zeist, Driebergen en Omstreken een advertentie plaatsen met een oproep tot samenkomst 'voor iedereen die graag zingt'. Net zoals aanvankelijk in Utrecht het geval was, zou de Toonkunstaffdeling in Zeist vooral een Toonkunstkoor worden. Het koor werd in de eerste jaren voornamelijk gevormd door de hogere klassen van de Zeister gemeenschap. Onder andere met

de oprichting van een toegankelijke Zangschool waar men tegen laag tarief lessen kon volgen kwam hier later verandering in. Deze Zangschool hield wegens financiële problemen na zeven jaar op te bestaan. Hoewel niet helemaal zeker is hoe Annie van Os bij deze Toonkunstaffdeling betrokken is geraakt, valt uit verschillende archiefstukken wel te herleiden hoe dit kan zijn gekomen. Ten eerste woonde Annie van Os in Zeist. Dit muzikaal initiatief zal haar, als uitstekend pianiste, niet ontgaan zijn. Daarnaast blijkt uit de grote hoeveelheid brieven dat

zij zeer vriendschappelijk contact onderhield met jvr. J.M.E. van de Poll. Deze Joanna van de Poll (1872-1970), dochter van een van de oprichters, speelde eveneens piano en heeft het Toonkunstkoor tijdens repetities en uitvoeringen lange tijd van begeleiding voorzien. Hoewel Annie van Os ruim twintig jaar jonger was dan Jo van de Poll, blijkt er uit de correspondentie een hechte vriendschap, die voornamelijk gestoeld is op hun gedeelde interesse: muziek. Niet alleen geven de vrouwen elkaar tips voor bepaalde muziekstukken, ook delen zij onzekerheden en zenuwen aan de vooravond van een optreden. Zo schrijft Annie van Os aan de vooravond van een uitvoering dat:

‘(...) mijn hart morgen zeker hoorbaar bonzen zal als onze Johannes de dirigerestok heft, wat ik ben nog niet zoo geheel gerust over die “doodrustige tempi”. Ik herinner mij niets dan vlugge loopjes en zal vandaag tot laat in de nacht daarop gaan studeren! (...) Denkt u maar eens aan mij dat helpt misschien een beetje. (...) Ik zal echter erg m'n best doen en proberen niet een al te slechte “ersatz v.d. Poll te zijn!”

Annie van Os gaf op dat moment al enige tijd pianolessen in Zeist. Het lijkt erop dat zij dit deed in de ‘ovale kamer’ van freule Van de Poll, die met haar familie het prachtige Beek en Royen bewoonde. Freule Jo zal ook enig aandeel hebben gehad in

het samenstellen van het leerlingenbestand van Annie van Os. Gezien de betrokkenheid van Jo van de Poll bij het Toonkunstkoor, is het aanmerkelijk dat de leerlingen van Annie bij het Toonkunstkoor vandaan kwamen. Annie is ‘blij dat men mij uw leerlingen zoo gul toevertrouwt. Dat komt alleen door uwe aanbeveling en ben ik u daar zeer dankbaar voor, want dat versterkt mijn zelfvertrouwen. Ik zal goed mijn best doen met uw kinders.’

Er mag dan maar weinig over Annie van Os geschreven zijn, overal waar haar naam verschijnt wordt zij genoemd om haar prettige manier van lesgeven. Mede hierom zal zij dan ook de taak hebben gekregen om enkele van de kinderen en kleinkinderen van Hendrik Andriessen pianoles te geven. ‘Voor de kinderen van Hendrik en Tine is “tante Annie” een begrip’. Met zeer veel plezier werd Louis Andriessen, de jongste zoon van Hendrik en Tine, op zijn zestiende (zo rond 1955) door haar klaargestoomd voor het toelatingsexamen van het conservatorium. ‘Ze woonde in een klein huisje in het bos en kwam iedere keer op haar Solexje naar ons huis om Louis les te geven’, vertelt een van de kleinkinderen van Hendrik Andriessen. Louis zou, mede dankzij de uitstekende lessen van ‘tante Annie’ zijn toelatingsexamen met succes afronden. Voor de oprichting van de (latere) Zeister Muziekschool zullen we echter toch nog even terug in de tijd moeten gaan.

MUZIEKKLASJES

Als Hendrik Andriessen de *founding father* van de Zeister Muziekschool was, dan was Annie van Os zonder twijfel de *founding mother*. Desalniettemin benadrukt Caecilia Andriessen dat het niet haar vader was die de Zeister Muziekschool stichtte, maar dat deze school min of meer logischerwijs voortkwam uit de Toonkunst Muziekschool. ‘In dat opzicht heeft de muziekschool in Utrecht de Zeister Muziekschool opgericht en niet zozeer mijn vader’, legt Caecilia uit. De muziekschool was na de komst van Hendrik opgebloeid, de moeizame jaren die hieraan vooraf gingen leken definitief verleden tijd. Dit zal voor een groot deel te danken zijn aan de bekendheid van Hendrik Andriessen, maar zijn pedagogisch vermogen en het belang dat hij hechtte aan het plezier dat kinderen aan muziek moesten hebben mogen daarbij zeker niet vergeten worden. Een jaar na zijn aanstelling als directeur van de muziekschool en het conservatorium van Toonkunst in Utrecht merkte Hendrik op dat een groot aantal leerlingen uit Zeist afkomstig was. Hij stelde zijn oud-leerlinge en goede vriendin Annie van Os voor om enkele van deze leerlingen uit en in Zeist onder haar hoede te nemen, zodat (de ouders van) de leerlingen niet steeds naar Utrecht hoefden af te reizen.

De Zeister dependance van de Utrechtse muziekschool van Toonkunst ontstond dus vooral uit praktische overwegingen. De oprichting

vond plaats op 1 januari 1938. Feitelijk gezien was hiermee de Zeister Muziekschool geboren, hoewel het nog wel enige tijd zou duren voordat deze klasjes echt het karakter van een muziekschool kregen. De lessen werden bij Annie van Os thuis gegeven aan de Prins Hendriklaan 20 en aanvankelijk verzorgde zij al het onderwijs alleen. Eerst startte Annie van Os met het geven van cursussen elementair muziekonderwijs, maar niet lang daarna gaf ze ook blokfluit- en pianoles aan kleine groepjes leerlingen uit Zeist. Wanneer leerlingen zich later ook aanmeldden voor instrumenten die zij niet kon bespelen, regelde zij voor het onderwijs een andere docent, die ook gewoon bij Annie thuis de les verzorgde. Zo ontstonden er steeds meer verschillende klasjes en kreeg dit Zeister 'filiaal' van de Utrechtse muziekschool van Toonkunst een steeds zelfstandiger karakter. Toch verliepen administratieve zaken en aanmeldingen nog via de administratie van de Utrechtse muziekschool.

Van de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst en via goede contacten tussen zowel Annie van Os met de familie Andriessen en de familie Van de Poll, zijn we aangekomen bij de beginjaren van de Zeister Muziekschool. Door middel van advertenties in de plaatselijke kranten wierf de dependance leerlingen en ook in artikelvorm werden ouders geïnformeerd over het doel en de visie van de muziekschool:

'De Muziekschool van Toonkunst (dir. Hendrik Andriessen) heeft klassen ingesteld voor bovengenoemd onderwijs te Utrecht, Baarn en ook te Zeist (onder leiding van Mej. Annie van Os). (...) Het is misschien niet overbodig als toelichting in het kort samen te vatten wat het streven is van het modern solfège- en elementair muziekonderwijs; de Heer Hendrik Andriessen zette dit indertijd uiteen in een causerie waaraan wij het volgende ontleenen:

"Men moet de vreugde wekken en kweken, die de muziek aan het kind kan schenken... de cultuur van het zingen is even voornaam als die van het leren spreken. Wanneer de kinderen 6 of 7 jaar zijn kan dit zingen worden uitgebreid tot het klassikaal leren van de eerste grondbeginselen van melodie, harmonie, rhytme enz... Een eenvoudige overgang tusschen zingen en het te kiezen instrument is de blokfluit, die het kind in korten tijd kan leren bespelen... De kans op het kostelijk bezit van liefde voor muziek is iets wat men ieder kind moet bieden" (...).'

Wat dat laatste betrof waren de kinderen in uitstekende handen bij zowel Hendrik Andriessen als Annie van Os. Allebei zetten zij zich onverminderd in om kinderen kennis te laten maken met het plezier dat het maken van muziek kan geven. Af en toe kwamen zij daarbij een uitzonderlijk talent tegen.

DE MUZIEKSCHOOL IN DE TWEDE WERELDOORLOG

'De moeizame jaren die hieraan vooraf gingen leken definitief verleden tijd', maar niets bleek minder waar. Het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog zorgde voor moeizame jaren zoals men die niet eerder had ervaren. Twee jaar nadat Hendrik Andriessen en Annie van Os besloten ook in Zeist verder te gaan, brak de oorlog uit. Uit gesprekken met Caecilia Andriessen komt naar voren dat de muziekklasjes van Annie weinig onder de oorlog te lijden hadden. Het praktische besluit om leerlingen niet te laten afreizen naar Utrecht, bleek juist in deze tijd vruchten af te werpen. En al voor de oorlog uitbrak waren de lessen bij Annie van Os zo populair, dat men niet hoefde te vrezen voor een stille dood van dit project. In de archieven is over de Zeister Muziekschool in de oorlogsjaren weinig tot geen concrete informatie te vinden. Op basis van verhalen van Caecilia Andriessen is er echter wel een beeld te schetsen hoe de muziekschool de oorlogsjaren doorkwam: relatief rustig. Het lijkt er sterk op dat de muziekschool op dat moment geen joodse leraren in dienst had, waardoor problemen met Duitse eisen vermeden konden worden.

Dit in tegenstelling tot de situatie aan het Utrechts Conservatorium bij Hendrik Andriessen. Allereerst werden Hendrik en zijn broer Willem op 13 juli 1942 door de Duitsers in gijzeling genomen. Hoewel

er in de twee gijzelingskampen (het Noord-Brabantse Haaren en Sint Michielsgestel) waar de broers opgesloten hebben gezeten genoeg voedsel beschikbaar was en men om vrije tijd niet verlegen zat, bleef er altijd de (zeer reële) angst het slachtoffer te worden van represaillemaatregelen van de vijand. Op 18 december 1942 wordt Hendrik dankzij zijn zes kinderen vrijgelaten: mannen met een groot gezin mogen vanaf dat moment naar huis. Broer Willem, vader van twee kinderen, moet nog even op zijn vrijlating wachten, hij mag op 1 februari 1943 huiswaarts keren.

Het oorlogsleed was hiermee echter niet gedaan. Bij thuiskomst weigerde Hendrik zich aan te sluiten bij de door de Duitsers ingestelde Kultuurkamer, een gecontroleerde organisatie waarbij elke Nederlandse kunstenaar, schrijver of muzikant zich verplicht moest aansluiten. Zijn weigering komt hem op een uitvoeringsverbod te staan, gelukkig mag hij zijn functie als conservatorium-directeur blijven uitvoeren. Het conservatorium blijft functioneren, maar tijdens de spoorwegstaking van september 1944 tot mei 1945 kunnen veel leerlingen de reis naar Utrecht niet maken. Dit was een gebeurtenis waar de muzieklessen van de leerlingen uit Zeist niet onder hoefden te lijden, dankzij de opgerichte dependance!

Zo sloeg men zich zowel in Utrecht als in Zeist door de oorlogsjaren heen, daarbij pogend het muziekonderwijs ook in deze moeilijke jaren

levend te houden. Het einde van de oorlog werd dan ook toepasselijk gevierd, met een van Hendriks belangrijkste composities uit de oorlogsjaren: zijn eerste *Te Deum*, uitgevoerd door het Kathedrale Koor. In het Amsterdamse Concertgebouw vond deze uitvoering plaats 'de 9de en 10de juni 1945 op de eerste naoorlogse concerten van de Manifestatie Nederlandse Muziek. De negentienjarige Jurriaan Andriessen verving hier de ziek geworden dirigent; zijn vader [Hendrik] zat aan het orgel. Bovendien klonk op deze concerten de *Psalm 47*, die Hendrik Andriessen voor deze gelegenheid had gecomponeerd'.

VAN KLASJES EN CONCURRENTIE NAAR ÉÉN MUZIEKSCHOOL

De oplettende lezer heeft zich wellicht al afgevraagd hoe die drukbezochte lessen van Annie van Os al die tijd bij haar thuis hebben kunnen plaatsvinden. En inderdaad, hoe meer klasjes er ontstonden, hoe nijpender het tekort aan ruimte werd. Daarnaast woonde Annie weliswaar in een groot huis, maar het was natuurlijk nooit gebouwd met de bedoeling hier een muziekschool in op te starten (niet wat betreft ruimte, maar vooral ook niet wat betreft akoestiek). In 1950 kwam hiervoor een oplossing: de dependance van de Utrechtse muziekschool van Toonkunst en de Nieuwe Muziekschool (een al bestaande, concurrerende particuliere muziekschool die eveneens in Zeist opereerde) fuseerden.

Hierdoor ontstond een grote school, die onder algehele leiding van Annie van Os zou komen te staan. De muziekschool werd hiermee tot een echte 'Zeister muziekschool', hoewel men toen nog niet onder deze naam opereerde.

De muziekklassjes van Annie van Os zijn van 1938 tot 1966 enigszins naamloos door het leven gegaan. Nog tot 1966 opereerde de Zeister Muziekschool onder de vleugels van de Utrechtse Muziekschool en het Utrechts Conservatorium. De klasjes in Zeist waren echter zo populair dat 'toezicht' vanuit Utrecht niet langer nodig was. Vanaf 1 september 1966 kregen de 'klasjes van Tante Annie' eindelijk ook een officieel erkende naam: de Stichting Zeister Muziekschool.² In 2014 vierde de Zeister Muziekschool haar 75-jarig bestaan.

Bronnen

- * C. Andriessen.
- * J.D.C. van Dokkum, *De Muziekschool der Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst te Utrecht bij haar 40-jarig jubileum 1875 - 1 december - 1915* (z.p. 1915).
- * Gemeentearchief Zeist, archiefstukken Familie van de Poll 1765-1970 (archieffmap Z2092) inventarisnummer 2152: Annie van Os 1928-1938.
- * Gemeentearchief Zeist, archiefnummer 524 (77) Stichting Stichtse Culturele Raad – Muziekschool Zeist (1967-1984), jaarverslag 1985-1986.

Annie van Os met een van haar muziekklassen (1947).

ARCHIEF ZEISTER
MUZIEKSCHOOL
FOTOBEWERKING
HANS VAN OOSTERHOUDT

- * Gemeentearchief Zeist, inventarisnummer 1683: (ere)voorzitter van de Afdeling Zeist van de Maatschappij tot Bevordering Toonkunst. Programmaboekje 12 juni 1931, 'Ter herdenking van het 60-jarig bestaan der Afdeling'.
- * A. van der Horst, *De Andriessens. Een kleurrijke familie van muzikanten en kunstenaars* (Hilversum 2013).
- * A. de Jager, P. Op de Coul en L. Samama (red.), *Duizend kleuren van muziek. Leven en werk van Hendrik Andriessen* (Zutphen 1992).
- * J.H. Moolenijzer, *Hendrik Andriessen tachtig jaar. In vriendschap aangeboden* (Haarlem 1972).
- * W. Paap, *100 jaar muziekonderwijs in Utrecht: gedenkschrift bij de viering van het eeuwfeest van het Utrechts conservatorium en de gemeentelijke muziekschool Utrecht (1875-1975)* (Utrecht 1975).
- * H. Schipperheijn, *175 jaar Toonkunst Utrecht, 'van bevordering tot vermaak'. Een bijdrage tot de muziekgeschiedenis van Utrecht in de 19de en 20ste eeuw* (Utrecht 2004).
- * R. Smink, *Van Klasje tot Klinker. De geschiedenis van de Zeister Muziekschool* (Zeist 2014).
- * BRON: <http://www.toonkunstkoorzeist.nl/page/historie-1>.
- * *De Zeister Courant*, 24-06-1939.

Noten

1. Afkorting van 'uitgebreid lager onderwijs'. Een opleiding van vier jaar met een breed verplicht vakkenpakket: Nederlands, Frans, Engels, Duits, algebra, meetkunde, aardrijkskunde, geschiedenis en natuurkunde. Deze opleiding werd ook wel gezien als het vervolgonderwijs voor de 'kleyne luyden en de kleine middenstand'.
2. Na jarenlang ondergebracht te zijn op verschillende locaties in Zeist, is de Muziekschool sinds 1986 met de bibliotheek gehuisvest in 'De Klinker' op de Markt.

Uit de collectie

Echt Gero!

Afb. 1a Stempel met het gedeponeerd fabrieksmerk GERO voor verzilverde voorwerpen met het ontwerpmonogram van Chris van der Hoef.

Karen M. Veenland-Heineman

In 2014 is onze collectie verrijkt met een unieke schenking. Uit een schoenendoos kwamen 27 stempels en matrijzen met merken en ontwerpersmonogrammen afkomstig van de Gerofabriek tevoorschijn. De

stempels verschillen van vorm en grootte. Sommige zijn versleten en vervuild, andere zijn goed leesbaar. Van enkele stempels (spiegelbeeld) zijn de matrijzen bewaard. Van een aantal matrijzen ontbreekt het bijbe-

horende stempel.

Vanouds zijn zilversmeden en zilverfabrieken verplicht zilveren voorwerpen te laten keuren voor ze verkocht mogen worden. De meestertekens

staan geregistreerd bij de Rijkswaarborg. Voor verzilverde en onedele metalen geldt deze verplichting niet. De fabrikant brengt daarin zelf de merknaam in. Fabrieksmerken werden gedeponereerd.¹

In Zeist is vanaf 1912 imitatiezilver (zogenoeten nieuwzilver) geproduceerd. Dit gebeurde op initiatief van Marius Gerritsen, die daarvoor de *Eerste Nederlandsche Fabriek van Nieuw Zilverwerken voorheen onder de firma M.J. Gerritsen & Co* (later Gero) oprichtte.

Nieuwzilver of alpaca (door Gero 'alpacca' gespeld) is een legering van koper, nikkel en zink, waarvan betaalbare bestekken in massaproductie konden worden gefabriceerd. Alpaca diende ook als basis van verzilverde bestekken. Deze samenstelling wordt Pleet of Gero-zilver genoemd. Aanvankelijk werden drie bestekmodellen gemaakt: glad, parel en filet. Spoedig is het aantal modellen uitgebreid. Gero produceerde ook verzilverde voorwerpen, zoals (thee)serviezen, vazen, schalen en rookgerei. Een deel van de ontwerpen is ook in tin uitgevoerd (Gerotin). De verkoopcatalogi laten door de jaren heen een zeer gevarieerd assortiment zien.

Omdat men goede vormgeving belangrijk vond, werd voor het ontwerpen van bestek en gebruiksvoorwerpen samengewerkt met freelance kunstenaars. Zo was de beeldhouwer en sierkunstenaar Chris van der

Hoef van 1923 tot 1933 verbonden aan de Gerofabriek. De uit Denemarken afkomstige Georg Nilsson was tussen 1927 en 1957 verantwoordelijk voor een groot aantal succesvolle ontwerpen, zowel in klassieke als moderne stijl. Vormgever Dick Simonis heeft tot de sluiting in 1974 als vaste ontwerper bij Gero gewerkt. Een aantal stempels is voorzien van de ontwerpmonogrammen van deze vormgevers.

Als stille getuigen van de Zeister zilverindustrie zijn de stempels een belangrijke herinnering aan vakmanschap en kwaliteit en vormen zij een waardevol onderdeel van onze collectie.

Noot

1. Voor deze bijdrage is informatie ontleend aan R. van Egmond, *Zilver voor het volk* (Rotterdam 2002); A. Krekel-Aalberse en W. Voorthuysen, *Zeist Zilver Werken* (Zwolle/Zeist 2004) en *De achterkant van het bestek, opkomst en neergang van de Zeister zilver- en bestekindustrie*, dvd samengesteld en uitgegeven door het Zeister Historisch Genootschap in 2011.

Afb. 1b
Matrijs van afb. 1a.

Afb. 2
Matrijs van stempel met het gedeponereerd fabrieksmerk GERO voor verzilverde voorwerpen en ontwerpmonogram van Dick Simonis.

Jaarverslag 2015

We voelen ons inmiddels helemaal thuis

Een dinsdagmorgenbijeenkomst in het Historisch Informatie Punt (HIP) in het gemeentehuis (19-1-2016).

FOTO ARIE MOOLENAAR

Arie Moolenaar, secretaris

We zijn nu als Zeister Historisch Genootschap al enige tijd gehuisvest in het gemeentehuis aan Het Rond. We voelen ons er helemaal thuis. De collecties zijn ondergebracht in het archief, de contacten met de medewerkers van het gemeentearchief (GAZ) zijn uitstekend te noemen, de bezoekers weten ons te vinden en ook kunnen we ons op verschillende manieren presenteren. In het Historisch Informatie Punt (HIP) zijn we iedere

dinsdagochtend aanwezig en ook op de zaterdagochtenden wanneer het gemeentehuis open is. Kees Breunnesse als voorzitter van de Commissie Archief en Collecties weet zich inmiddels niet alleen omgeven door de andere leden van de commissie, maar ook door trouwe bezoekers, zoals Cor Verboom, Evert van Tellingen, Charles Carrière, en Johan Sterkenburg. Het fijne is dat er velen komen binnen wandelen met speciale vragen over

de geschiedenis van Zeist, vaak samenhangend met hun eigen familiegeschiedenis. Dan komen de verhalen los, worden er foto's opgezocht, boeken geraadpleegd en zo nodig extra materiaal uit het archief gehaald. Ook loopt men binnen om materiaal te bestellen of te kopen, of het nu gaat om een dvd, een boekje of een ansichtkaart. Fijn is dat er in de vitrines van het informatiepunt een tentoonstelling werd ingericht over het ADO-

speelgoed uit onze eigen collectie. Deze was van 16 juli tot 25 augustus. Ook deze tentoonstelling werd zeer goed bekeken door de bezoekers van het gemeentehuis.

Op de zaterdag in november waarop we de 'sale' houden verheugen we ons in een stijgend aantal belangstellenden. Dit jaar was de verkoop zelfs uitstekend te noemen. Dit kwam mede doordat er hard gewerkt is aan de samenvoeging van de boekencollectie van ons genootschap en die van het gemeentearchief. De dubbele exemplaren konden worden afgestoten. Ook is er besloten de collectie te beperken tot boeken over Zeist en de aan de gemeente Zeist grenzende gemeenten. Vanzelfsprekend kunt u er ook boeken vinden van Zeister auteurs. Daar treft u dan ook romans onder. Doordat we nu in het gemeentehuis te vinden zijn, kan men ook op andere dagen dan bovengenoemde terecht. De medewerkers van het gemeentearchief staan de bezoekers dan op afspraak te woord en zijn dan zeer behulpzaam bij het beantwoorden van de vragen en het raadplegen van de eigen collecties en die van het genootschap, maar ook bij de verkoop van ons materiaal. Het Zeister Historisch Genootschap en het gemeentearchief maken deel uit van de Zeister Erfgoedpartners. Dit is o.a. terug te vinden in de website van het Geheugen van Zeist. Het ZHG heeft, waar mogelijk, ook in 2015 bijdragen geleverd

aan dit samenwerkingsverband in de vorm van ondersteuning bij projecten en het leveren van ideeën om het Zeister erfgoed nog beter voor het voetlicht te brengen.

Donateurs en financiën

Voor het eerst sinds 2008 is het aantal donateurs weer gestegen. Anders gezegd: het aantal aanmeldingen was groter dan het aantal afzeggingen. Op 1 januari 2016 waren er 773 betalende donateurs, een 'winst' van 10 donateurs na zeven jaren met een kleine jaarlijkse terugloop.

Financieel was het een goed jaar waarbij inkomsten en uitgaven min of meer conform de sluitende begroting waren. Vanaf mei is het financieel jaarverslag weer in te zien op onze website.

Collecties

We mogen ons verheugen in zeer verschillende collecties. Ze vragen steeds onze aandacht. Samen met de medewerkers van het gemeentearchief wordt er o.a. gewerkt aan:

Behoud en registratie

Sinds de verhuizing naar Het Rond is een deel van de collectie van het ZHG ondergebracht in de geklimatiseerde gemeentelijke archiefbewaarplaats (GAB) en een deel in twee eigen depots (niet geklimatiseerd). In de GAB worden onze foto's, prenten en tekeningen, kaarten, schilderijen en familie- en

bedrijfsarchieven bewaard. In de andere depots staan de meest uiteenlopende objecten: van ADO-speelgoed tot Gero-zilver, van herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog tot souvenirs van Zeist. In het begin van 2015 is gewerkt aan het overbrengen van de kwetsbare onderdelen (papier, foto's) naar de GAB. In samenwerking met Hannie van Eck en Emmy Janssens is de basisregistratie van de objecten opgezet.

Schenken

Tevens zijn schenkingen geregistreerd, waaronder twee interessante potloodtekeningen van Slot Zeist door Ant. Grolman uit 1877 en Eug. Rensburg uit 1917. De tekeningen zijn geschonken door een van onze donateurs. Bij schenkingen proberen we zoveel mogelijk informatie, die bij de schenker bekend is, te noteren. Juist de context van een object kan interessante informatie bevatten.

Gebruik

Een belangrijk doel van de collectie is om beschikbaar gesteld te worden voor tentoonstellingen en voor historisch onderzoek. De schilderijen van het echtpaar *Van de Poll* door Jan Veth zijn in bruikleen gegeven aan Museum Van Loon in Amsterdam voor de portrettentoonstelling *Van de Poll bij Van Loon*. Voorafgaand was een beperkte restauratie noodzakelijk. Met het herstel van een beschadiging deed zich tevens de mogelijk-

heid voor om het oude vernis van een eerdere restauratie te vervangen door een betere vernislaag. De schilderijen zijn van oktober 2015 tot februari 2016 in Amsterdam te bewonderen geweest. De portretten en ook aanvullende afbeeldingen (tekeningen, foto's uit collectie ZHG) zijn opgenomen in de catalogus *Van Bol tot Veth*.

Ook voor andere onderzoekers is materiaal bestudeerd, geselecteerd en beschikbaar gesteld als scans (o.a. Eerste Wereldoorlog, Utrechtseweg, Marsman, Zeister Grift).

Collectie opschonen

In 2015 is een begin gemaakt met het formuleren van criteria voor het opschonen van de collectie. Aanleiding hiervoor is, dat zich in de collectie objecten bevinden, waarvan de relatie met Zeist niet duidelijk is.

SEIJST

De inhoud van ons blad *Seijst* is u meer dan bekend. Er zijn ook in 2015 veel boeiende artikelen opgenomen.

Zoals de artikelen die de Tweede Wereldoorlog en met name de bevrijding tot onderwerp hadden. Dat was immers dit jaar 70 jaar geleden. In Zeist trokken onze Britse en Canadese bevrijders pas op 7 mei 1945 binnen en namen het gezag over van de bezetters. Twee van onze trouwe donateurs vertelden over hun herinneringen aan die dag en de spannende dagen daarvóór

na de capitulatie van de Duitsers. Een drietal onderling heel verschillende artikelen kwamen aan bod in het laatste nummer van 2015. De twaalfjarige Hetty Sanders schreef een mooie brief aan een vriendin over de laatste ingrijpende maanden van de oorlog in Zeist. Het tweede artikel vertelde over kwajongensstreken die in de oorlog werden uitgehaald, maar ook over een fietstocht om te proberen voedsel te krijgen in Overijssel in de Hongerwinter. Het derde verhaal is een mooie tekening van de Sanatoriumbuurt tijdens mobilisatie, oorlog en bevrijding.

Soms kunnen we met *Seijst* ook op een andere manier aansluiten bij de actualiteit. Een interessant verhaal over de Koppel en de Grift sloot mooi aan bij de film *Bestemming: Haven van Zeist*.

Eind 2015 wijzigde de samenstelling van de redactie. Aan het eind van dit Jaarverslag leest u daar meer over. Vormgever Marna Slap-

pendel slaagt er elke keer weer in om tekst en illustraties tot een prettig lees- en kijkbaar geheel te maken. We worden steeds weer verrast met nieuwe artikelen en gelukkig ook vaak van schrijvers die niet eerder in *Seijst* publiceerden. We hebben een goede voorraad kopij. Toch roepen wij u op om ook eens de pen ter hand te nemen, om te ontdekken dat onderzoek van en schrijven over de geschiedenis van Zeist leuk is. We vinden met name dat de recente geschiedenis van Zeist nog onderbelicht is. Als u wel een goed onderwerp weet, maar denkt dat zelf schrijven een te grote opgave is, neem dan contact op met de redactie: wij kunnen samen vast een oplossing bedenken.

LEZINGEN EN EXCURSIES

De eerste excursie was naar Kamp Amersfoort op woensdag 6 mei 2015. Deze excursie vond plaats als afsluiting van de viering 70 jaar

Voorjaarsexcursie naar Kamp Amersfoort (6-5-2015).

FOTO FLORAN VAN POECKE

bevrijding. Er waren ca. 50 donateurs van ons genootschap naar Amersfoort gekomen. Na een inleiding werden de bezoekers in drie groepen verdeeld en door gidsen rondgeleid. Kamp Amersfoort werd indertijd volledig gesloopt, vrijwel alle gebouwen van toen zijn verdwenen van het terrein. Wat we wel hebben zijn verhalen van oudgevangenen en diverse overblijfselen, monumenten en reconstructies die herinneren aan de Tweede Wereldoorlog. Kamp Amersfoort wil niets liever dan haar (historische) bronnen en materiaal meer zichtbaar maken.

De tweede excursie vond plaats op woensdag 23 september 2015: een bezoek aan de Wijngaard Hoog Beek & Royen. Er waren ca. 40 donateurs van het ZHG aanwezig. 'Wijngaard Hoog Beek en Royen is de eerste wijngaard op de Utrechtse Heuvelrug en is voortgekomen uit een samenwerking tussen Rotary Club Zeist (RCZ) en het Utrechts Landschap. Waar RCZ de wens had om een eigen wijn te gaan maken ten behoeve van "wijnacties" wilde het Utrechts Landschap een aansprekend doel voor de oude moestuin achter het gelijknamige buiten. In een kleine drie jaar tijd werd gezamenlijk een lokaal project ontwikkeld met een driedelige doelstelling: de oude moes- en broei-inrichting met omringing uit 1830 in oude luister herstellen, zorgvuldig een lokale wijngaard opbouwen en met een brede

groep van geïnteresseerde vrijwilligers de lokale identiteit en culturele geschiedenis van de Lustwarande levend houden. De druivenrassen Sauvignier Gris en Johanniter worden biologisch gekweekt en de vinificatie wordt gedaan door "Neerlands Wijnmakerij" in Bentelo. In 2014 werd bewust gekozen voor een eerste kleine oogst van 770 flessen. Inmiddels zijn beide wijnen bekroond door het AWC, het internationale wijnkeuringsinstituut te Wenen met een zilveren en bronzen medaille'.

Het bezoek was zeer geslaagd te noemen ondanks de erbarmelijke weersomstandigheden.

De jaarlijkse 'Van de Poll-lezing' is gehouden door mevr. Pauline Broekema op maandag 7 september 2015. Mevrouw Broekema, o.a. verslaggeefster voor het NOS-journaal, vertelde over haar boek *Het Boschhuis* waarin Zeist een belangrijke rol speelt. Zeist betekent veel voor Pauline Broekema. 'Mijn moeder werd in 1925 geboren in Huis ter Heide. Mijn overgrootmoeder, die ik niet bewust heb meegemaakt, werd "oma Zeist" genoemd.' Die overgrootmoeder was de boerendochter Jannetje ter Beek-Post uit Muiderberg. Na de dood van haar man verhuisde ze kort na de eeuwwisseling naar Zeist. Een van haar kinderen, de opa van Pauline, werd medeoprichter van de Gerofabriek. Ook de bewogen oorlogsjaren in

Zeist komen in het boek aan bod. 'Mijn moeder is in december 1944 door de kou van Utrecht naar Zeist gefietst. Daar heeft ze haar oma een gruwelijk bericht gebracht. De dood van Pieter, mijn oom. Hij was een maand eerder door de Duitsers gefusilleerd. Toen ik het schreef zag ik mijn moeder en mijn overgrootmoeder voor me in dat beklemmend kille huis aan wat toen de Stadhouderslaan [nu: Wilhelminalaan] heette.' Na haar verhaal heeft ze zeer indringende beelden vertoond, die diepe indruk maakten. Er was gelegenheid haar boek te kopen, dat ze graag signeerde.

Er waren ca. 70 donateurs van het ZHG aanwezig in de Kantine van de OSG Schoonoord.

TENTOONSTELLINGEN

Ook in 2015 is er een zeer boeiende tentoonstelling gehouden in Het Slot. Onder auspiciën van het Geheugen van Zeist heeft onze penningmeester JanHein Heimel een prachtige tentoonstelling over de Dorpsstraat gemaakt. Oud en nieuw zijn daarin bij elkaar gebracht. De Dorpsstraat is op veel oude foto's en prentbriefkaarten vastgelegd. Deze voorstellingen zijn op drieënvijftig panelen uitvergroot. Boeiend is dat onze fotograaf Floran van Poecke de huidige situatie heeft vastgelegd. Zo kon men per paneel de oude en de nieuwe situatie met elkaar vergelijken. Bijzonder was ook dat er een

**De tentoonstelling
over de Dorpsstraat
(11-9 t/m 11-10-2015)**

FOTO FLORAN VAN POECKE

prachtige catalogus werd samengesteld. Deze is nog steeds verkrijgbaar. De tentoonstelling mocht zich op veel bezoekers verheugen. Ook de Tentoonstellingscommissie heeft het nodige werk verzet. In het poortgebouw van de Oude Begraafplaats wordt regelmatig aandacht gegeven aan een familie waarvan leden er begraven liggen. De Commissie heeft de nazorg (controle) van de expositie in het poortgebouw; daardoor wordt de oorspronkelijke opzet van de expositie gewaarborgd. Ook is er medewerking verleend aan de samenstelling van een map met de bladen van voorgaande thematentoonstellingen. Er zijn kleine tijdelijke thematentoonstellingen, gerelateerd aan de begraafplaats (wisseltentoonstellingen met vast concept). In 2016 is het thema: *De dames Walkart*. Er is ook medewerking verleend aan de reizende tentoonstelling *Geschiedenis van de Utrechtseweg*, georganiseerd

door Geheugen van Zeist/Erfgoedpartners en ZHG in samenwerking met de Historische Kring D'Oude School De Bilt/Bilthoven, de Historische Vereniging Maartensdijk en Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen te Breukelen. De opening van de tentoonstelling was op 17 oktober in het Atrium van Figi. Er is assistentie verleend in het kader behoud en beheer aan het digitaliseringsproject DEUX 2012-2013 (invoeren van de bestanden en gegevens). Ook is er medewerking verleend aan de film over De Grift *Bestemming: Haven van Zeist* en het symposium in dat verband. En vanzelfsprekend ook aan de vaste rubriek *Uit de collectie* van ons blad *Seijst*.

FILMVOORSTELLINGEN

Ook in 2015 zijn er twee filmvoorstellingen gehouden. De eerste was op 17 maart in Het Lichtpunt. Daar werden de films *Geel is onze kleur*, *Goede Buren* en *Villa Ro-*

zenhoeve vertoond. Deze middagvoorstelling mag zich verheugen in zeer trouwe bezoekers. De film *Bestemming: Haven van Zeist* beleefde de première in het theater van Figi op 5 oktober. De makers Kees Kort en Pieter Veraart hebben een zeer boeiende film gemaakt over de geschiedenis en de huidige situatie van de Zeister en de Biltse Grift. Over deze oude vaarweg werden drie eeuwen lang goederen van en naar Zeist, Utrecht en Amsterdam getransporteerd. Er was een zeer grote belangstelling voor deze film: er kwamen meer dan 440 kijkers. Ook is de film later meerdere malen vertoond op Slotstad TV. De film kon mede samengesteld worden door het raadplegen van het archief van ons genootschap en dat van de gemeente. Onze conservator Karen Veenland-Heineman komt in de film voor. Zij verleende met anderen van ons ZHG deskundige medewerking. Voorafgaande aan de vertoning werd er een symposium gehouden in het gemeentehuis. De film is door het ZHG op dvd uitgebracht en nog steeds verkrijgbaar.

HET HISTORISCH CAFÉ

Ook dit jaar waren er weer vier bijeenkomsten in Figi. De eerste was op 26 januari en ging over de winkels op de Voorheuvel. Andy en Dolf Smith namen de zaal mee aan de hand van beelden en anekdotes langs de vele winkels, zoals hun moeder dat letterlijk met hen deed in de jaren 50 en 60. Het bleek een

feest van herkenning. Het Café werd zeer druk bezocht en er werden volop verhalen doorverteld en beaamd. Het tweede Café werd gehouden op 20 april. Daar was het thema *Familiewapens van Zeister families*. Christoph ten Houte de Lange hield een prachtige inleiding over dit onderwerp. Goed toegelicht met een PowerPoint-presentatie. Het werd een uitstapje naar de wereld van de genealogie en heraldiek. Boeiend bleken niet alleen de wapens zelf en wat daarop werd afgebeeld, maar ook de verhalen over de families uit Zeist, die een wapen dragen. In het derde kwartaal was het onderwerp de geschiedenis van de bakkersfamilie Hartjes. Dit verhaal werd verteld op 27 juli door Wim Hartjes. Hij schreef met coauteur Bob Koning een lijvig boek over 670 jaar familiegeschiedenis. Oorspronkelijk afkomstig uit Doetinchem vindt zijn vader als dertienjarige werk als bakkersknecht bij bakker Stolp in Zeist. Over deze periode heeft Wim prachtig verteld, mede aan de hand van boeiende en zeer herkenbare beelden uit Zeist. Na de vertoning van de film over De Griff (*Bestemming: Haven van Zeist*) kon het bijna niet anders dan dat er op 26 oktober het wonen aan de Griff aan de orde kwam. Henk Strietman vertelde hoe zijn familie aan de Griff een huis betrok, als gevolg van een soort van 'godsdienstgeschil'. Hij haalde herinneringen op over de tuinderijen met kassen, de oude sluis en de weilanden in de richting

van Oostbroek. Er waren otters te vinden, de oude molen en de sluis waren niet ver weg. Een zeer herkenbaar verhaal over dit gedeelte van Zeist waar later de nieuwe wijk Zeist-West werd aangelegd.

MEDEWERKERS VERTREKKEN EN KOMEN

In het jaar 2015 hebben we van een aantal medewerkers afscheid genomen. Allereerst willen we diegenen noemen die jarenlang deel uitmaakten van de Audiovisuele Commissie. Namen we in 2014 al afscheid van diverse mensen van die Commissie, in 2015 deden we dit ook van Evert Visser, Aad de Groot en Piet Goedhart. Dit betekende eigenlijk het einde van die Commissie, want in de loop van de twee jaar waren zo allen vertrokken. Dit houdt in, dat er op een andere wijze, projectgewijs, gewerkt zal worden als het gaat om het maken of verzamelen van beeldend materiaal en bewegende beelden. Daarnaast vertrok Elian de Jonge

als bestuurslid. Wel blijft hij beschikbaar als lid van de Redactie en PR-man. Tevens namen we ook afscheid van Hans Molenaar. Hij was eerst bestuurslid. In diezelfde tijd en vele jaren daarna was hij lid van de Commissie Archief en Collecties. Pierre Rhoen vertrok als lid van de Redactie, maar heeft zich daarna verbonden als adviseur van de Tentoonstellingscommissie. Dus mogen we nog vele jaren gebruik maken van zijn deskundigheid. De betrokkenheid en inbreng van hen allen zullen we node missen. Heel hartelijk bedankt. Fijn is wel om te kunnen doorgeven dat we ook nieuwkomers mochten begroeten: Elisabeth de Ligt, Laura Fokkema en Dolf Smith als leden van de Tentoonstellingscommissie en Dick van de Kamp en Margreet Wagenaar als leden van de Redactie van het blad Seijst. We verheugen ons op een goede en jarenlange samenwerking en betrokkenheid.

Filmvoorstelling in het
Lichtpunt (17-3-2015).

FOTO FLORAN VAN POECKE

In Memoriam

Een bevlogen bestuurder: Janna Verbeek – Stapensea (R.O.N.)

Leimuiden 8 september 1933 – Utrecht 11 november 2015.

Het bericht van haar overlijden kwam toch nog onverwacht. Niet lang daarvoor was ik haar in Zeist nog tegengekomen. Een bestuurder *pur sang* was Janna Verbeek, die veel voor het Zeister Historisch Genootschap betekend heeft maar ook voor andere maatschappelijke organisaties in haar woonplaats zoals de Openbare Bibliotheek. Zij was dochter van een huisarts te Leimuiden. Zij had haar studie tot apotheker niet voltooid. Zij trad in het hu-

welijk met dr. J.L. (Hans) Verbeek (O.O.N.) (Den Haag 1933 – Zeist 2010), de latere rector van het Openbaar Lyceum ‘Schoonoord’ in Zeist, die ook een betekenisvolle bijdrage geleverd heeft als bestuurder aan het ZHG¹. Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren. Haar echtgenoot vervolgde eerst een loopbaan in het buitenland. Na een jarenlang verblijf in Canada vestigde het echtpaar zich in Zeist aan de Vijverlaan. Hans Verbeek, haar echtgenoot, was naast zijn functie als rector van

een grote scholengemeenschap actief in de politiek. Hij zat voor de PvdA in de gemeenteraad van Zeist (1978- 1990) en was wethouder van deze gemeente (1982- 1986)². Janna mocht zichzelf graag in gesprekken de vrouw van ‘die rooie’ noemen. Zij liet zich intussen in Zeist maatschappelijk niet onbetuigd. Voor haar werk als vrijwilliger en bestuurder werd zij bij de algemene gelegenheid van 1998 door H.M. de Koningin benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Burgemeester

Rudi Boekhoven spelde haar in de kerk van de Broedergemeente de daarbij behorende versierselen op. Aan de daarop volgende lunch in 'Hermitage' mocht ik tezamen met familie en vrienden mee aanzitten. Zij glunderde zittend naast haar man: Officier in diezelfde Orde.

Op deze plaats wil ik bijzonder haar betekenis voor het Zeister Historisch Genootschap (ZHG) memoreren. In 1994 trad zij toe tot de Raad van Beheer, waarvan ik zelf sedert 1977 ook lid was. Samen bogen wij ons over de nieuwe structuur van de toen nog geheten Van de Poll Stichting. De banden met de gemeente Zeist werden los gesneden. Niet langer was de burgemeester q.q. voorzitter. Een bestuur van de stichting omgedoopt tot Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting, later afgekort ZHG, deed zijn intrede. Namens de zittende Raad van Beheer vroeg Janna Verbeek na een vergadering in 'Figi' of ik de eerste voorzitter binnen de nieuwe structuur van de stichting wilde worden. Ik aarzelde of ik wel voldoende energie in die functie zou kunnen steken. Ik vertelde haar dat ik zojuist had vernomen van de dodelijke ziekte, waaraan mijn vrouw uiteindelijk zou komen te overlijden. Zij trok mij over de streep met de redenering dat het misschien -juist onder deze omstandigheden- een goede afleiding zou kunnen zijn. Zo werd ik in 1995 voorzitter en volgde burgemeester Rudi Boekhoven op. Janna Verbeek werd secretaris. Een uiterst plezierig en efficiënt bestuurslid,

zo ervoer ik in de jaren van nauwe samenwerking. Als penningmeester tevens voorzitter van De Monté ver Lorenstichting trad mijn vriend Christoph ten Houte de Lange toe. Janna Verbeek was in 1994 tegelijk met het lidmaatschap van de Raad van Beheer ook tot deze stichting, gelieerd aan het ZHG, toetreden. Ook ik zou deel uit gaan maken van dit bestuur. Het werd een hecht dagelijks bestuur.

Het bestuur van het ZHG zoekt naar nieuwe impulsen en initiatieven. Jaap van Zoonen begint in 1995 met de Audiovisuele Commissie, die een groot succes zal worden en de geschiedenis van Zeist door middel van films vertoond in 'Figi' en elders dichterbij het Zeister publiek brengt. Het project *Bronnen voor de geschiedenis van Zeist (tot 1651)* wordt afgerond (1996). *De Inventaris van het familie-archief Van de Poll, het Zeister gedeelte, 1765 – 1970*, wordt uitgebracht (1998). Voor de ontwikkeling van de bij de stichting in bezit zijnde glasnegatieven wordt door het ZHG een grote subsidie verkregen, zodat het boek *Zeist terug in de tijd* van de hand van Karen M. Veenland – Heineman en mijzelf kan verschijnen (2000) en zelfs een tweetal drukken beleeft. In al deze projecten levert secretaris Janna Verbeek haar bijdrage.

De ontwikkeling van De Monté ver Lorenpenning door Christoph ten Houte de Lange als fraai geschenk voor vertrekkende bestuursleden en

beloning voor verdienstelijke vrijwilligers heeft haar hartelijke steun. Zij zelf zal als dankbetoon uit mijn handen als een van de eersten deze penning in 2000 na haar aftreden in 1999 als secretaris van het ZHG en bestuurslid van De Monté ver Lorenstichting ontvangen. Bij haar vertrek als bestuurslid mag Janna Verbeek terugzien op vijf vruchtbare jaren als bestuurder van een stichting met rond de 850 donateurs, succesvolle lezingen en een blad 'Seijst', dat zich een zichtbare plaats in de Zeister samenleving en lokale geschiedenis, ook regionaal, heeft verworven. De laatste jaren vooral na de dood van haar echtgenoot Hans Verbeek in 2010 volgde zij de activiteiten van het ZHG op een afstand. In haar leven besteedde zij veel tijd en energie aan het bijbrengen van de Nederlandse taal aan allochtonen en vluchtelingen. Wij herdenken in dankbaarheid haar grote bijdrage aan onze stichting.

Zeist, 20 januari 2016.

Vincent van der Burg, oud-voorzitter ZHG 1995 – 2000.

Noten

1. Flora de Vrijer, 'In Memoriam Hans Verbeek', *Seijst* 41 (2010), p.87.
2. V.A.M. van der Burg en R.P.M. Rhoen, *De gemeenteraad van Zeist 1851 – 1976*, (Zeist 1994), p.241.

Van het bestuur

2016

Het jaar 2016 is voor het Zeister Historisch Genootschap een lustrumjaar: in september hopen we 65 jaar te worden. Het is een mooie leeftijd, een pensioenleeftijd (althans dat was het), een leeftijd om wat terug te kijken, wat we natuurlijk altijd al doen (historie), maar ook om met energie verder te gaan. Onze energie zetten we in voor u, onze donateurs en ook voor de hele(!) Zeister bevolking.

Korte terugblik

Wanneer u dit stukje leest heeft u natuurlijk al ons jaarverslag gelezen! De beschreven activiteiten geven iets van onze energie weer. Een enkel puntje haal ik er nog even uit: we zijn gegroeid! Sinds jaren hebben

zich meer nieuwe donateurs aangemeld dan het aantal opzeggingen. We hopen van harte dat zich dat in 2016 ook zal voordoen, en daarbij hebben we zeker uw hulp en energie nodig.

De nieuwe film: *Bestemming: De haven van Zeist*, is een groot succes. Dat is niet onze verdienste maar die van de makers Kees Kort en Pieter Veraart. Wij verkopen hem slechts, de verkoop verloopt voorspoedig.

Plannen voor 2016

De reguliere plannen zijn:

- Vier keer Seijst (maart, juni, september en december)
- Vier keer Historisch Café (25 januari, 25 april, 25 juli en 31 oktober)
- Twee keer Nieuwsbrief (voor- en najaar)
- Twee filmvoorstellingen (21 maart en 3 oktober)
- Excursie (datum komt nog)
- Tentoonstelling (samen met Erfgoedpartners) (najaar)
- Van de Poll-lezing (5 september)
- Sale (5 november)
- Verdere invulling van de ZHG-website met informatie over onze collecties, etc.

En natuurlijk zijn we iedere dinsdagmorgen (10-12 uur) en 10 zaterdagmorgens (12-14 uur) in het HIP in het Gemeentehuis aanwezig om u te woord te staan, om uw vragen en opmerkingen te beantwoorden.

Ook in 2016 zullen we graag en veel met de andere Erfgoedpartners van Zeist werken om voor u en de andere Zeisternaren de geschiedenis van ons dorp levendig te houden.

Bestuursleden gevraagd

In september 2016 treden, volgens het rooster van aftreden, onze bestuursleden Fred Steensma (lezingen en excursies) en Arie Moolenaar (secretaris) af. Beiden hebben aan-

gegeven niet voor herbenoeming in aanmerking te willen komen. Dat is enerzijds begrijpelijk om dat zij vele jaren hun krachten aan ons Genootschap hebben gegeven (Fred 16 jaar en Arie 12 jaar), anderzijds jammer omdat met hen ook weer veel ervaring verdwijnt, maar bovenal omdat we met hen fijn hebben samengewerkt.

Daarom zijn we op zoek naar **twee nieuwe bestuursleden**: is het wat voor U of weet U iemand, geef het s.v.p. aan ons door, we gaan dan graag met u in gesprek hierover.

Ten slotte

U hoort zo gauw mogelijk van ons op welke wijze wij aan het lustrumjaar extra aandacht gaan besteden. Weest u ervan overtuigd dat we met veel enthousiasme, kennis en kunde u ook dit jaar 2016 u willen informeren, op welke wijze dan ook, over de geschiedenis van Zeist.

Heeft u vragen, opmerkingen of bijdragen voor Seijst dan kunt u dat via de email laten weten info@ZHG.nl of telefonisch 030-6956311.

Namens het bestuur,
Flora de Vrijer, voorzitter

Nieuwe donateurs

De heer P. Hazewinkel	ZEIST
Mevrouw N. Koster-Constandse	BUNNIK
De heer C. v/d Kraats	DE BILT
Mevrouw G.H.B. de Bree	ZEIST
De heer T. de Goede	ZEIST
De heer J. de Pont	ZEIST
Mevrouw J. van Ravenswaaij	ZEIST
De heer D.L. Pathuis	ZEIST
De heer Jac. Houg	ZEIST
De heer M. Chateau	BUNNIK
De heer F.M. de Goede	ZEIST
De heer A.R.H. Brouwer	ZEIST
De heer A.W. Sterkenburg	ZEIST
De heer H. van den Berg	ZEIST
De heer W. van den Berg	HUIS TER HEIDE